Biuletyn
Polonistyczny

09.10.2022

Pracownicy Katedry Języka i Literatury Polskiej na Uniwersytecie Sapienza

---

Od 1994 katedrą kieruje profesor Luigi Marinelli. Od roku 2008 jej skład powiększył się o profesor Monikę Woźniak, potem także o Agnieszkę Stryjecką.

Luigi Marinelli

Ukończył Liceum humanistyczne „Machiavelli” we Florencji z wynikiem celującym i otrzymał dyplom z wyróżnieniem w zakresie polonistyki na Uniwersytecie we Florencji (1983: praca magisterska „*Teoria e prassi della periodizzazione storico-letteraria in Polonia*", napisana pod kierunkiem prof. Antona Marii Raffa); obronił doktorat w zakresie slawistyki na Uniwersytecie Sapienza (1991: „*L'Adone polacco: testo e traduzione*”, promoto – prof. Pietro Marchesani).

Od marca 1992 do października 1994 r. pracował na stanowisku adiunkta w zakresie slawistyki na Wydziale Literatury i Filozofii Uniwersytetu „Tor Vergata” w Rzymie oraz był wykładowcą pierwszego kursu języka i literatury polskiej na tym Uniwersytecie.

Od 1994 r. został profesorem nadzwyczajnym, a następnie profesorem zwyczajnym w zakresie slawistyki (języka i literatury polskiej) na Wydziale Literatury i Filozofii (później Nauk Humanistycznych, po czym znów Literatury i Filozofii) Uniwersytetu

Sapienza w Rzymie, gdzie też pełnił funkcję prodziekana (2009-2010 i 2016-2019) oraz dyrektora Instytutu Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych (2019-2021).

Prowadził badania naukowe w zakresie polonistyki i komparatystyki języków słowiańskich (szczególnie w zakresie rosyjsko-polskich stosunków kulturowych i literackich, por. m.in. Marinelli L., „*Fra Oriente europeo e Occidente slavo. Russia e Polonia”*, Lithos, Rzym 2008) i między językami słowiańskimi a romańskimi, skupiając się na polsko-włoskich relacjach, głównie w epoce baroku: oprócz badań nad Mikołajem Sępem Szarzyńskim, Szymonem Zimorowicem, Janem Andrzejem Morsztynem, skupiał się także na autorach XVIII w. (Krasicki, Kniaźnin, Bohomolec), XIX w. (Mickiewicz, Sienkiewicz) i XX w. (Tuwim, Schulz, Gombrowicz, Miłosz, Herbert, Wat, Jasieński. Kantor, Szymborska, itd.) oraz na literaturze współczesnej. Opublikował kilka artykułów naukowych dotyczących tematyki teoretyczno-

porównawczej, głównie zagadnień historiografii literackiej, kanonu „europejskiego” i kanonów „narodowych”, przekładu, przekładoznawstwa i analizy tłumaczeniowej; kultur i literatur „mniejszych” i „dominujących”; badań międzykulturowych, genderowych i postkolonialnych; literatury i muzyki. Jest autorem ponad dwustu publikacji w różnych językach, w tym monografii, redagowanych tekstów, esejów, artykułów i recenzji (szczegółowy wykaz na stronie https://www.lettere.uniromal.it/users/luigi-marinelli).

Pod jego redakcją w 2004 roku, 50 lat po poprzedniej, ukazała się nowa *„Storia della letteratura polacca”* różnych autorów w wydawnictwie Einaudi w Turynie, przetłumaczona w 2009 roku na język polski (jedyny tego typu przypadek w okresie powojennym, oprócz *„History of Polish Literature”* Cz. Miłosza) w poprawionym i rozszerzonym wydaniu w Wydawnictwie Ossolineum we Wrocławiu.

Jest współautorem (wraz z Agnieszką Stryjecką, Uniwersytet „La Sapienza” w Rzymie) podręcznika *„Corso di lingua polacca”*, Wydawnictwo Hoepli, Mediolan 2014.

Jest współautorem (wraz z A. Ceccherellim - Alma Mater Studiorum Bolonia i M. Piacentinim - Uniwersytet w Padwie) zbioru monograficznego *„Szymborska*: *un alfabeto del mondo”* (Donzelli, Rzym 2016.)

Przełumaczył dzieła literackie i eseje z języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego.

W 2002 roku został odznaczony Dyplomem od Ministra Spraw Zagranicznych RP „*Za wybitne zasługi dla promocji Polski za granicą*”;

od 2003 jest honorowym członkiem Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Warszawie;

od 2005 jest członkiem zagranicznym Polskiej Akademii Nauk (PAN - Warszawa) i Polskiej Akademii Umiejętności (PAU - Kraków);

w 2007 otrzymał złoty medal „*Gloria Artis*" za wybitne zasługi dla kultury polskiej;

w 2014 został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego;

w 2015 roku (nadzwyczajne posiedzenie Senatu Akademickiego 16 czerwca) otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego (uchwała nr 128/2014 Senatu Akademickiego UJ w Krakowie „*za kształtowanie nowoczesnej formuły studiów polonistycznych w świecie*” i „*za wielki i cenny wkład w rozwijanie obustronnych więzi kulturalnych Włoch i Polski*”);

od 2018 jest honorowym członkiem Akademii Ambrozjańskiej w Mediolanie (dział Slawistyki).

Jest jednym z trzech założycieli i obecnie członkiem AIP (Associazione Italiana Polonisti) [Włoskie Stowarzyszenie Polonistów];

jest członkiem AIS (Associazione Italiana Slavisti) [Włoskie Stowarzyszenie Slawistów] i był włoskim przedstawicielem w Komisji Redakcji Tekstów przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (MKS);

w 2007 roku założył „*pl.it – rassegna italiana di argomenti polacchi*”;

od 2008 jest redaktorem serii „LEO” (Laboratorio est/ovest) dla Wydawnictwa Lithos w Rzymie, poświęconej kulturom Europy Środkowo-Wschodniej (31 tomów zbiorowych wydanych w dekadzie 2009-2019);

od 2013 jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Polonistów;

od 2015 jest członkiem Komitetu redakcyjnego wydawnictwa „Università La Sapienza” dla Makrobszaru E;

w latach 2013-2015 był jednym z siedmiu członków międzynarodowej kapituły w pierwszych trzech edycjach Nagrody „*Wisławy Szymborskiej*” (Fundacja Szymborska, Kraków, PL);

od 12 września 2014 jest członkiem Rady programowej nowej Cricoteki/ Muzeum „ *Tadeusza Kantora*” w Krakowie;

od kilku lat jest jedynym zagranicznym członkiem Rady Redakcyjnej najstarszego polskiego czasopisma literaturoznawczego: „*Pamiętnik Literacki*” (IBL - Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie). Jest także członkiem Rad Naukowych innych prestiżowych czasopism filologicznych i kulturalnych w Polsce: „*Prace Filologiczne*” i „*Przegląd Humanistyczny*” (Uniwersytet Warszawski), „*XIX wiek*” (Stowarzyszenie Literackie „Adam Mickiewicz” – Warszawa), „*Teksty Drugie*” oraz „*Biuletyn Polonistyczny*” (IBL – Akademia Nauk Polskiej), „*Postscriptum polonistyczne*” (Katowice, Uniwersytet Śląski).

Monika Woźniak

Ukończyła filologię polską (1991, Katolicki Uniwersytet Lubelski) oraz filologię włoską (1992, Uniwersytet Jagielloński). Uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych (promotor – prof. Jan Błoński) w 1999 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Od 1992 do 2008 pracowała jako asystent a następnie adiunkt w Instytucie Filologii Romańskiej w Krakowie. W latach 2005-2008 była profesorem kontraktowym języka polskiego na Uniwersytetach Sapienza i Tor Vergata w Rzymie. Od 2008 roku jest profesorem nadzwyczajnym Języka i literatury polskiej na Uniwersytecie „La Sapienza” w Rzymie. Wykładała również jako profesor wizytujący na Uniwersytecie Warszawskim (2015-16), na Uniwersytecie Jagiellońskim (2017), na Uniwersytecie w Sao Paolo (2018, 2021) i w Kurytybie (2022).

Prowadziła badania naukowe w różnych dziedzinach: języka i literatury polskiej, literatury dziecięcej, przekładu literackiego, przekładu audiowizualnego. Jest autorką ponad 100 publikacji w języku polskim, włoskim i angielskim, w tym

artykułów w tomach zbiorowych, esejów, artykułów i recenzji. Jest współautorką tomów bibliografii przekładów literackich z języka włoskiego na polski: *Od Dantego do Daria Fo. Bibliografia włoskiej poezji i dramatu do najnowszych* (2007) oraz *Od Boccaccia do Eco. Włoska proza narracyjna w Polsce (od XVI do XXI wieku)* (2011). Jest współautorką monografii poświęconej włosko-polskim przekładom literatury dziecięcej *Przekłady w systemie małych literatur. O włosko-polskich i polsko polskojęzycznych tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży* (2014), monografii poświęconej przekładowi filmów historycznych *Historia na ekranie. Gatunek filmowy a przekład audiowizualny* (2017), *Sto dwadzieścia lat recepcji „Quo vadis" Henryka Sienkiewicza we Włoszech* (2020).

Redagowała liczne tomy zbiorowe, m.in. *Polsko-włoskie kontakty filmowe. Topika, koprodukcje, recepcja* (2014), *Cinderella Across Cultures. New Directions and Interdisciplinary Perspectives, Quo vadis – pierwsze dzieło transmedialne* (2017), *The Novel of Neronian Rome and its Multimedial Transformations: Sienkiewicz's Quo vadis* (2020). Przetłumaczyła z włoskiego na polski wiele dzieł literackich i esejów; opublikowała m.in. antologię krytyczną XIII-wiecznej poezji włoskiej (*Przed Petrarką*, 2005, 2 wyd. 2015). Na włoski przetłumaczyła polską klasykę dla dzieci: Tuwima, Brzechwę, Makuszyńskiego, Butenkę.

Koordynowała i organizowała różne wydarzenia kulturalne, m.in. wystawy w Bibliotece Narodowej w Rzymie („*Dove il Tevere snoda il tempo": Czesław Miłosz 1911-2004* w 2011 i „ *Mille e una Cenerentola* "w 2012, a w Bibliotece Regionalnej w Krakowie „*Cuor di Pinocchio. Letteratura italiana per l'infanzia in Polonia*" w 2014).

Organizowała międzynarodowe seminaria/warsztaty poświęcone przekładowi literackiemu i audiowizualnemu (Polska Akademia Nauk w Rzymie 2008, 2010; Uniwersytet „La Sapienza" w Rzymie 2010, 2017 2022). Brała udział w międzynarodowych projektach badawczych, m.in. w projekcie „*La fortuna di Quo vadis in Italia*", finansowanym ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP; od 2017 r. koordynuje cykliczny projekt „*Audio/visual Romans*" we współpracy z UCL.

Redaktor naczelna historycznego rocznika włoskiej slawistyki „Ricerche slavistiche. Nuova serie" (od 2020)

Członkini Rady Redakcyjnej „*Przekładaniec. Journal of Literarv Translation*" (Kraków).

Członkini Polskiej Akademii Umiejętności

Członkini Włoskiego Stowarzyszenia Polonistów (AIP)

Członkini Włoskiego Stowarzyszenie Slawistów (AIS)

Członkini komitetu naukowego czasopisma „*Italica Wratislaviensia*” oraz czasopisma „*Filoteknos*” (Wrocław).

Założycielka Rady Naukowej Ośrodka Badań nad Literaturą dla Dzieci i Młodzieży UJ.

Członkini Centrum Badań Literatury dla Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Wrocławskiego.

Agnieszka Stryjecka

Agnieszka Stryjecka ukończyła filologię polską na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (KUL), od 1993 roku jest nauczycielką języka polskiego dla obcokrajowców. Od roku akademickiego 2005/2006 jest lektorką języka polskiego na Uniwersytecie Sapienza. Uczestniczyła w różnych warsztatach poświęconych nauczaniu języka polskiego dla obcokrajowców, opublikowała kilkanaście tekstów na temat glottodydaktyki w czasopismach i materiałach konferencyjnych.

Wraz z Luigim Marinellim jest autorką podręcznika języka polskiego dla Włochów od A0 do B1 składającego się z dwóch części: 40 lekcji języka polskiego (napisane przez A.S.) oraz podstawowej gramatyki języka polskiego opracowanej przez obu autorów: „*Corso di lingua polacca”*, Hoepli, Milano 2014.

Z języka włoskiego przetłumaczyła ***Laura Szablan,***
studentka polonistyki Uniwersytetu "La Sapienza", uczestnicy projektu „*Geopolonistyka* – wirtualny most pomiędzy kulturami”.

Tłumaczeń dokonano w ramach projektu „*Geopolonistyka* – wirtualny most pomiędzy kulturami”, finansowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (program "Promocja języka polskiego").

#Geopolonistyka

#GeopolonistycznyMost

Linki:

- https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/institutions/dipartimento-seai,2898/details
- https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/geopolonistyka-wirtualny-most-pomiedzy-kulturami,1840/details

Słowa kluczowe: Uniwersytet Sapienza, polonistyka, Rzym, GeopolonistycznyMost

Tłumacz: Laura Szablan